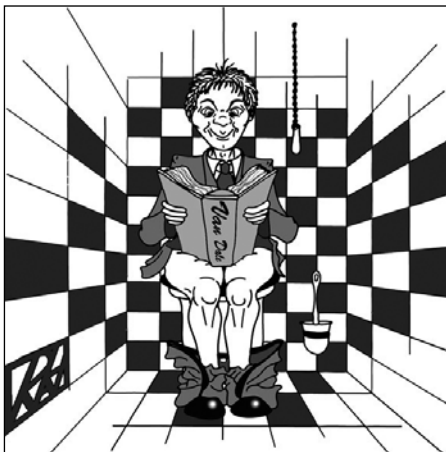

Verrassing!!! Een terugblik op de feestdagen

Wat is precies een verrassing? Het online woordenboek zegt hierover: 'een onverwachte gebeurtenis', of: 'verwondering'. Van Dale geeft drie opties: 1. 'Het verrassen'. 2. Iets verrassends, met name iets aangenaams. 3. Onverhoedse aanval.

Ik vermoed zo dat de meeste mensen met autisme zich het beste zullen kunnen vinden in optie 3: de onverhoedse aanval. Echter, veel partners van mensen met autisme zullen ongetwijfeld optie 1 en 2 'aanhangen' - wat op zich niet verrassend is.

Illustratie René Hazebroek

Voor mensen met autisme onbegrijpelijk: hoe kun je nou iets leuk vinden wat je niet verwacht, waarop je je niet hebt kunnen voorbereiden en waarbij je ook nog moet voldoen aan de verwachting van degene van wie je de verrassing hebt gekregen? (Even voor de goede orde: je lacht, zegt dat je dit nooit had verwacht en hoe geweldig het is dat de ander precies wist wat je altijd al had willen hebben, enzovoorts).

Het kan nog erger: mensen zonder autisme die van hun partner met autisme verwachten dat die hen verrast. Dan moet je dus iets doen waarvan je het zelf vreselijk vindt als de ander dat bij

Annelies Spek is Klinisch Psycholoog en wetenschappelijk onderzoeker bij GGZ Eindhoven en Rijksuniversiteit Leiden. Ze doet onderzoek naar (de kwaliteiten, valkuilen en behandelmogelijkheden van) volwassenen met autisme. Ook geeft ze lezingen en trainingen over autisme bij volwassenen en is ze bestuurslid van het Consortium Autismespectrumstoornissen (CASS 18+). Verder is ze als docent verbonden aan de RINO, waar zij voor psychologen en psychiaters nascholing verzorgt op het gebied van autisme.

jou doet. En dan moet je daarvoor ook nog eens iets verzinnen wat de ander waarschijnlijk leuk zal vinden (lees: fantasie en inlevingsvermogen gebruiken en dan de bijpassende winkel vinden). Maar goed, wat moet dat moet, zeker rondom de feestdagen en bij verjaardagen.

Dus dan ga je als persoon met autisme naar de winkel om een nog onbekend cadeau te kopen (voor jezelf dus ook nog een verrassing). Dat dit soort acties wisselende resultaten hebben werd mij laatst heel duidelijk in een gesprek met een partner van een man met autisme.

Met haar ogen vol vraagtekens vertelde ze me dat ze die ochtend iets heel vreemds had meegemaakt. Ik was natuurlijk heel benieuwd en moedigde haar aan te vertellen wat er dan was gebeurd. Ze had die ochtend het plan opgevat om de badkamer en wc een grote schoonmaakbeurt te geven. De kinderen waren die ochtend al vroeg naar school vertrokken en haar man was, iets later dan gebruikelijk (vreemd), naar het werk gegaan.

Gewapend met diverse schoonmaakattributen was ze bij de wc aangekomen. Ze had de wc-bril al omhoog gezet en wilde net met de borstel ten aanval gaan toen ze iets zag liggen. Eerst vol afschuw maar toen ze zag wat het was, hogelijk verbaasd: er lag een ketting in de wc, zo'n mooie blauwe die ze een paar dagen ervoor in de winkel had zien liggen en waarbij ze haar man had 'gehint' dat ze die graag zou willen hebben. 'Hoe kan die nou in de wc zijn terechtgekomen?', verzucht mevrouw tegenover mij in de stoel. Na mijn eerste verbazing bedacht ik ineens dat het ook heel logisch zou kunnen zijn: een echte verrassing is iets wat je niet verwacht. En als er iets is dat je niet verwacht, dan is het wel een cadeautje in de wc!

Autismologica? Lees het woordenboek er maar op na... ■